

spěch těchto pacientů. Navzdory tomu je však proočkovanosť v obecné populaci i u rizikových skupin, včetně diabetických pacientů, stále nedostatečná. Výše uvedená doporučení jsou v souladu s doporučeními věrohodných institucí, a to zejména CDC a ACIP, doplněná o poznatky

získané rešerší literatury a aktuálních vědeckých studií. Je tedy úlohou lékařů (nejen primární péče), aby přispěli ke zvýšení proočkovanosť a tím i ochraně zdraví svých pacientů.

LITERATURA

- Souček M, Svačina P. Vnitřní lékařství v kostce. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2289-9.
- Škrha J. Diabetologie. 1. vyd. Praha: Galén, 2009. ISBN 978-80-7262-607-6.
- Pelikánová T, Bartoš V. Praktická diabetologie. 6. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Maxdorf, 2018. Jessenius. ISBN 978-80-7345-559-0.
- Stručný přehled činnosti oboru diabetologie a endokrinologie za období 2007–2016. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR [online]. 2016 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/publikace/zdravotnictvi-cr-strucny-prehled-cinnosti-oboru-diabetologie-endokrinologie-za-obdobi-2007>
- Roglic G. Global report on diabetes. Geneva, Switzerland: World Health Organization, 2016. ISBN 9789241565257.
- Alves C, Casqueiro J, Casqueiro J. Infections in patients with diabetes mellitus: A review of pathogenesis. *Indian Journal of Endocrinology and Metabolism* [online]. 2012; 16(7) [cit. 2020-01-10]. DOI: 10.4103/2230-8210.94253. ISSN 2230-8210. Dostupné z: <http://www.ijem.in/text.asp?2012/16/7/27/94253>
- Geerlings S, Hoepelman A. Immune dysfunction in patients with diabetes mellitus (DM). *FEMS Immunology & Medical Microbiology* [online]. 1999; 26(3–4): 259–265 [cit. 2020-01-10]. DOI: 10.1111/j.1574-695X.1999.tb01397.x. ISSN 09288244. Dostupné z: <https://academic.oup.com/femspd/article-lookup/doi/10.1111/j.1574-695X.1999.tb01397.x>
- Mađar R, Benešová D, Brandejská D, et al. Vaccination of Patients with Diabetes Mellitus – a Retrospective Study. *Central European Journal of Public Health* [online]. 2011; 19(2): 98–101 [cit. 2020-05-14]. DOI: 10.21101/cejph.a3634. ISSN 12107778. Dostupné z: <http://cejph.szu.cz/doi/10.21101/cejph.a3634.html>
- Jeseňák M, Urbančíková I. Očkovanie v speciálnych situáciách. 2., preprac. a rozšíř. vyd. Praha: Mladá fronta, 2019. Aeskulap. ISBN 978-80-204-4324-3.
- Beran J. Diabetes mellitus a imunizace: Diabetes mellitus and immunization. Vnitřní lékařství. Praha: Česká lékařská společnost J. Ev. Purkyně, 2006; 52(5): 438–442. ISSN 0042-773X.
- Slíva J, Votava M. Farmakologie. 1. vyd. Praha: Triton, 2011. Lékařské repertorium. ISBN 9788073875008.
- Farmakoterapeutické informace – Měsíčník pro lékaře a farmaceuty: Perorální antidiabetika v léčbě diabetes mellitus 2. typu. 2009. ISSN 1211-0647. Dostupné z: <http://www.sukl.cz/sukl/brezen-2009>
- Šmahelová A. Perorální antidiabetika skupiny derivátů sulfonylurey [online]. Praha: Remedia, 2008, [cit. 2020-07-02]. ISSN 0862-8947. Dostupné z: <http://www.remedia.cz/Clanky/Prehledy-nazory-diskuse/Peroralni-antidiabetika-skupiny-derivatu-sulfonylurey/6-F-zN.magarticle.aspx>
- Suchopár J, Valentová Š. Compendium: Léčiva používaná v podmínkách ČR. 5. vyd. Panax Co, s.r.o., 2018. ISBN 978-80-902806-7-0.
- Kesavadev J, Misra A, Das AK, et al. Suggested use of vaccines in diabetes. *Indian Journal of Endocrinology and Metabolism* [online]. 2012; 16(6) [cit. 2020-05-14]. DOI: 10.4103/2230-8210.102982. ISSN 2230-8210. Dostupné z: <http://www.ijem.in/text.asp?2012/16/6/886/102982>
- Dos Santos G, Tahrat H, Bekkat-Berkani R. Immunogenicity, safety, and effectiveness of seasonal influenza vaccination in patients with diabetes mellitus: A systematic review. *Human Vaccines & Immunotherapeutics* [online]. 2018; 14(8): 1853–1866 [cit. 2020-05-14]. DOI: 10.1080/21645515.2018.1446719. ISSN 2164-5515. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21645515.2018.1446719>
- Rodriguez-Blanco T, Vila-Corcoles A, De Diego C, et al. Relationship between annual influenza vaccination and winter mortality in diabetic people over 65 years. *Human Vaccines & Immunotherapeutics* [online]. 2014; 8(3): 363–370 [cit. 2020-05-14]. DOI: 10.4161/hv.18548. ISSN 2164-5515. Dostupné z: <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.4161/hv.18548>
- Kynčl J, Havlíčková M. Význam očkování proti chřipce a jeho optimální načasování. Státní zdravotní ústav [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <http://www.szu.cz/tema/prevence/vyznam-ockovani-proti-chripce-a-jeho-optimalni-nacasovani>
- Lelekis M, Stefani D. Prevention of Pneumococcal Disease in Patients with Chronic Cardiometabolic Diseases. *International Journal of Caring Sciences* [online]. 9(2), 1124–1128 [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://www.semanticscholar.org/paper/Prevention-of-Pneumococcal-Disease-in-Patients-with-Lelekis-Stefani/578ff7d91fd2633e949fa76c45b816ad690c86f1>
- Jackson L, Gurtman A, Van Cleeff M, et al. Influence of initial vaccination with 13-valent pneumococcal conjugate vaccine or 23-valent pneumococcal polysaccharide vaccine on anti-pneumococcal responses following subsequent pneumococcal vaccination in adults 50 years and older. *Vaccine* [online]. 2013; 31(35): 3594–3602 [cit. 2020-05-14]. DOI: 10.1016/j.vaccine.2013.04.084. ISSN 0264410X. Dostupné z: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0264410X13005860>
- PREVENAR 13: Souhrn údajů o přípravku. Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <http://www.sukl.cz/modules/medication/detail.php?code=0194312&tab=texts>
- PNEUMOVAX 23: Souhrn údajů o přípravku. Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <http://www.sukl.cz/modules/medication/detail.php?code=0236387&tab=texts>
- Sawier M, Hoerger T, Murphy T, et al. Use of hepatitis B vaccination for adults with diabetes mellitus: Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP): Recommendations of the Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP). *JAMA The Journal of the American Medical Association*. 2012; 307: 659–662.
- Zhang X, Zhu X, Ji Y, et al. Increased risk of hepatitis B virus infection amongst individuals with diabetes mellitus. *Bioscience Reports* [online]. 2019; 39(3) [cit. 2020-05-15]. DOI: 10.1042/BSR20181715. ISSN 0144-8463. Dostupné z: <https://portlandpress.com/bioscience/article/doi/10.1042/BSR20181715/111013/Increased-risk-of-hepatitis-B-virus-infection>
- Schillie S, Spradling P, Murphy T. Immune Response of Hepatitis B Vaccine Among Persons With Diabetes: A systematic review of the literature. *Diabetes Care* [online]. 2012; 35(12): 2690–2697 [cit. 2020-05-15]. DOI: 10.2337/dc12-0312. ISSN 0149-5992. Dostupné z: <http://care.diabetesjournals.org/cgi/doi/10.2337/dc12-0312>
- Macounová P. Virové hepatitidy v Pardubickém kraji. Ostrava, 2019. Diplomová práce. Ostravská univerzita, Lékařská fakulta. Vedoucí práce RNDr. Aleš Hozák.
- Papagianni M, Metallidis S, Tziomalos K. Herpes Zoster and Diabetes Mellitus: A Review. *Diabetes Therapy* [online]. 2018; 9(2): 545–550 [cit. 2020-05-19]. DOI: 10.1007/s13300-018-0394-4. ISSN 1869-6953. Dostupné z: <http://link.springer.com/10.1007/s13300-018-0394-4>
- Muñoz-Quiles C, López-Lacrot M, Ampudia-Blasco F, et al. Risk and impact of herpes zoster on patients with diabetes: A population-based study, 2009–2014. *Human Vaccines & Immunotherapeutics* [online]. 2017; 13(11): 2606–2611 [cit. 2020-05-19]. DOI: 10.1080/21645515.2017.1368600. ISSN 2164-5515. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21645515.2017.1368600>
- Suaya J, Chen S-Y, Qian L, et al. Incidence of Herpes Zoster and Persistent Post-Zoster Pain in Adults With or Without Diabetes in the United States. *Open Forum Infectious Diseases*. 2014, 1(2). DOI: 10.1093/ofid/ofu049. ISSN 2328-8957. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/ofid/ofu049>
- SHINGRIX: Souhrn údajů o přípravku. Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: <http://www.sukl.cz/modules/medication/detail.php?code=0222844&tab=texts>
- VARILRIX: Souhrn údajů o přípravku. Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. [cit. 2020-06-30]. Dostupné z: <http://www.sukl.cz/modules/medication/detail.php?code=0010277&tab=texts>
- Kilič, D. Seroprevalence of tetanus immunity among noninsulin-dependent diabetes mellitus patients. *Journal of Diabetes and its Complications* [online]. 2003; 17(5): 258–263 [cit. 2020-05-20]. DOI: 10.1016/S1056-8727(02)00255-6. ISSN 10568727. Dostupné z: <https://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S1056872702002556>
- Soulsby H, Russell-Jones D. Does diabetes put you at risk of tetanus?. *Practical Diabetes International* [online]. 2010; 27(9): 381–382 [cit. 2020-05-20]. DOI: 10.1002/pdi.1530. ISSN 13578170. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1002/pdi.1530>